

◀ ΕΤΟΣ Β'. ΦΥΛΛΟΝ Α'. ▶

ΟΛΥΜΠΙΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ 1ης ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1897

Ἄγιοβασιλειάτικο, ποίημα, ὑπὸ Γερσίου Μαρκοῦ. — Τὸ 1897 ποίημα, ὑπὸ Π. Σ. Συνοῦ. — Ἐπιστολὴ εἰς τὴν Παναγίαν, ὑπὸ Ἐμ. Ροῖδου. — Παλιὸς καιρὸς (ἐκ τῶν τεῦ Χάινε), ποίημα, ὑπὸ Ἀγγέλου Βλάχου. — *Θαλασσινὰ Διηγήματα*: Νότης Γιάκος ἢ Κουτσός, ὑπὸ Κ. Ν. Ράδου. — Τὸ πενήνταράκι τῆς πάττας, ὑπὸ Δ. Γρ. Καμπούρογλου. — Κέρκυρα, ποίημα, ὑπὸ Θεοδώρου Βελλικάντου.

Εἰκόνες: Τὸ 1897, ὑπὸ Αἰμλ. Προσλήντη. — Ἐν ὧσα Ἄνοιξεως, Ῥωμαῖος Β σκός, Β Μπακαταύμνη. — Ἡ Τρελλή. Σ. Μαντζάκου. — Τὸ Πέραμα, Τοπογραφία.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΛΑΝΔΡΙΝΟΣ

ΑΨΒΑΣΙΑΓΕΙΑΤΙΚΟ

Ὁ χρόνος πάει! Μαζί του ἄς φύγη, ὦ θεία,
Τὸ χρώμα ποῦ τοῦ χάρου ἢ λαόρα θέλει,
Τὸ χῶμα ἀπάνου σου ἰδῆ, καὶ μ' ἄπορία
Εἶπα: Καὶ πῶς!—μαυροφοροῦν κ' οἱ ἀγγέλοι;

Σὰ θησαυρὸ σ' τῆς μνήμης μου τὰ βῆθη,
Κλεισμένη σ' ἔχω. Ἐκεῖ ποῦ κατοικοῦσα
Τῆς Εὐδοκίας μου ἀρχίνησε τὰ πάθη
Πιστὰ νὰ πῆς, καθὼς μοῦ τάπε ἡ Μοῦσα.

Καί, πρὶν τὰ χεῖλη, ὡς περιστέρως θρῆνο,
Δύο στίχους τρεῖς γιὰ τὴν ἀθλία νὰ χύσουν,
Σαστισμένους ἀπόμεινα, κ' ἐκεῖνο,
Τ' ἄσπερο πλάσμα ἐπίστεψα πῶς ἦσαν.

Ἄν εὐτυχίσω νὰ σὲ ἰδῶ καὶ τώρα,
Ὅμπρός μου δὲ θὰ λέω πῶχῶ τὴν ἰδία.
Ἄχ! πότε τ' ἄλλον κόσμον ἢ μαυροφόρα
Θὰ μᾶς φανῆ μὲ δόλοχαρα στολίδια;

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΜΑΡΚΟΥΡΑΣ

Θαροῦσε, ναί, τῆς φαντασίας ἢ γλέην,
Πῶς ἢ νύφη τοῦ Μάνθου ἐβγάει ἀλήθεια
Στῆς Ἀθηνᾶς τὴ χώρα νὰ γυρέψη.
Γιὰ τὴν ἀνδρεία κ' ἔργη τῆς γῆ βούθεια.

Μὲ μίας εἶχαν γεννήσῃ αὐτὴν ποῦτχα
Δεχτῆ σ' τὸ νοῦ μου ἀγαπημένη ἀπάτη,
Τὰ κάλλη σου τ' ἀχνά, τὰ μαῦρα σουτχα,
Ἡ θεία φωνή, τὸ οὐρανικό σου μάτι.

Ὁ χρόνος πάει! Τὸ νέο του τέκνο γράφει
Πλῆθος γιὰ σὲ χαρούμενα δελτάρια·
Μὲ χρώμα ὠραῖο ταῖς φορεσῆς σου βάζει,
Καὶ σοῦ φέρνει σωρὸ μαργαριτάρια.

(Σχιόλιασμα Δίμ. Προσαλέντη)

Ναῦτης ἀπὸ τὴν ἄγγορα τὰ κύματα μετράει
Καὶ 'στὸ καθένα τὴ γλυκύα ἐλπίδ' ἀναζητεῖ,
Καὶ πότε μὲ χαμόγελο, πότε μὲ μαῦρο δάκρυ
Εἰς τοῦ πελάγου ὄλος νοῦς βυθίζεται τὴν ἄκρη.
Ὁ Ναῦτης εἶν' ὁ ἄνθρωπος κ' ἡ θάλασσα μπροστά του
Ἄστατη σὰν τὴν τύχη του κυλάει τὰ ὄνειρά του.
Τυράζει εἰς τὰ πόδια του νὰ σκάζουνη τὰ κύματα
Ποῦ ἦρθαν μὲ φιλέμματα καὶ φεύγουν μὲ συντοίμματα.

Ἡ Δύσις κύματα παλὰ ὀπίσω του χωνεῖει
Καὶ τὴν ἐλπίδα 'στὴ χροσὴ Ἀνατολῇ γυρεῖει.
Ἐκεῖθες ἄλλα κύματα κυλᾶνε ἀφρισμένα
Καὶ εἰς τὸ Ναῦτη φαίνονται μὲ κρόνους στολισμένα.
Καὶ χαιρετᾶει τὰ κύματα ποῦ ἔρχονται ἀπὸ πέρα
Ποῦ φέρνει κάθε στάλα τους χροσὴ τοῦ Ναῦτη 'μέρα.
Καὶ λένε ὀψματ' ὄρητα στὰ πόδια του τὰ κύματα
Σὰ νὰ τοῦ στέλνει ὁ οὐρανὸς χαρούμενα μυνήματα.

Ναῦτης τοῦ Κόσμου ὁ ἄνθρωπος κοντὰ 'στὴν ἄγγορά του,
Ἄγγομαχάει ἀκόμητος ζητώντας τὴ χαρὰ του.
Ὁ ἄνθρωπος αἰώνια εἶσι τὸν κάθε χρόνο
Θὰ καρτερθεῖ τὸ καλὸ μ' ἀγάπη καὶ μὲ πόνο.
Καταλαβαίνει μοναχὰ 'στὴν ὑστερνὴ στιγμὴ του
Πῶς στέκ' ἡ εὐτυχία του εἰς τὴ συνειδησί του.
Θὰ φέρνουν καὶ θὰ πέρνουνε τοῦ Κόσμου μας τὰ κύματα
Πάντα χαρᾶς μὲ δάκρυα, κατάραις μὲ φιλέμματα.

Π. Σ. ΣΥΝΟΔΙΝΟΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΑΝΑΓΙΑΝ

ΟΥΣ Ἰταλοὺς κατηγοροῦσι πρὸ πάντων ὡς λαὸν ὑπερβλαβῆ καὶ προληπτικόν, ἀγόμενον ὑπὸ τῶν Καπουκίνων καὶ λατρεύοντα περισσότερο τὴν Παναγίαν καὶ τοὺς Ἁγίους παρὰ τὸν Θεόν. Ἄλλ' ὅπως ὅλα τὰ κακὰ ἔχει καὶ τὸ τοιοῦτο εἶδος εὐλαβείας καὶ τι τὸ καλὸν ἢ τοῦλάχιστον τὸ κατανοητικόν. Δυσκολοὺς εἶναι εἰς ἡμᾶς νὰ ἐνθυμηθῶμεν ἅνευ συγκινήσεως τὴν κατωτέρω ἀληθῆ ἱστορίαν.

Εἰς τὸ κατώγειον ἠρειπωμένου οἰκίσκου ἀποκέντρου συνοικίας τῆς Γενούης ἐξῆ μόνον μετὰ τῆς μητρός του παιδίον ἑπταετές, φέρον τὸ ὄνομα Γιάννης. Ἦτο εὐμορφον καὶ ξανθὸν ὡς χειρουργεῖν, με κυανούς ὀφθαλμούς, τῶν ὁποίων τὴν ζωρότητα ἡμαῦρων πολλὰκις τὰ δάκρυα. Τὸ βραχίον του ἦτο πληγωμένον εἰς ἀμφότερα τὰ γόνατα, τὸ φερέμα του τραπημένον εἰς τοὺς ἀγκῶνας καὶ τὰ ὑποδήματα αὐτοῦ χωρὶς πάτους. Ἦτο χειμῶν καὶ ἐκρύωνε μέσα εἰς αὐτὰ τὰ κουρέλια, καὶ πλὴν τοῦ ψύχους ἐθασάνειεν αὐτὸν ἡ πείνα, διότι ἡ μήτηρ του ἐκοιμάτο παρούσῳ ἀπὸ εἰσοσιτεσσάρων ὥρων καὶ δὲν ἤθελε νὰ ἐξυπνήσῃ. Ταῦτα ἦτο ἡ κατάστασις του καὶ δὲν εἶχε κανένα νὰ τὸν ἐλεήσῃ, ὅτε ἀπεράσισε νὰ γράψῃ εἰς τὴν Παναγίαν.

Ἡ ἰδέα αὕτη δὲν ἦτο ἐντελῶς πρωτότυπος, διότι πολλὰκις εἶχεν ἀκούσῃ περὶ τοιούτων ἐπιστολῶν ἀποτεινομένων εἰς τὰ ἔξοχα πρόσωπα τοῦ Παράδεισου, τὸν Ἰησοῦν, τὴν Θεοτόκον, τὸν Ἀρχάγγελον καὶ ὅλους τοὺς Ἁγίους. Οὗτοι δὲν ἦσαν ὑποχρεωμένοι ν' ἀπαντήσωσιν ἐγγράφως, ἀλλ' ἐξεδήλουεν ὅτι ἐλαβον τὴν ἐπιστολὴν ἐκπληροῦντες τὰς ἐν αὐτῇ διατυπωθείσας ἀρχάς. Ἡ μόνη δυσκολία ἦτο ὅτι ὁ μικρὸς Γιάννης δὲν ἤξευρε νὰ γράψῃ, ἀλλ' οὐδ' αὕτη ἀνυπερέβλητος, διότι ἡ τελεία ἀγραμματοσύνη ἦτο πρὸ τινων δεκαετηρίων τόσον κοινὴ εἰς τὴν Ἰταλίαν, ὥστε πλὴν παντοπωλείου καὶ φαρμακείου ὑπῆρχεν εἰς ἐκάστην ὁδὸν καὶ παράπηγμα «δημοσίον ἐπιστολογράφον».

Τὸ παράπηγμα τῆς συνοικίας ἐκείνης κατεῖχεν ὁ Μπάρπα Τζούγας, ἀπόμαχος καὶ ἐγγράμματος Καραθινέρος, διπλῆς τὸ ὕψος, με λευκὰς τρίχας, πυκνὰ ὀφρύδια καὶ μύστακας φερόμενος, περὶ δὲ τοῦ χαρακτιῆρός του θέλει κρίνει ὁ ἀναγνώστης ἐκ τῶν κατωτέρω. Κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην ἦτο μόνος καὶ ἐκάπνιζε τὴν πίπαν του ἀναμένων πελάτας.

— «Καλὴμέρα,» ἔρχομαι διὰ ἓνα γράμμα, εἶπεν εἰσερχόμενος ὁ μικρὸς χωρὶς ν' ἀραιρέσῃ τὸν πλόν του, ὅχι ἐξ ἐλλείψεως κλητῆς ἀνατροπῆς, ἀλλ' ἐξ ἐλλείψεως πλίου.

— Πρέπει νὰ δώσῃς πενήντα λεπτά.

— Δὲν τὸ ἤξευρα καὶ δὲν τὰ ἔχω. Σας ζητῶ συμπάθει διὰ τὴν ἐνόχλησι, ἀπεκρίθη τὸ παιδίον, ἀνοίγων τὴν θύραν διὰ ν' ἀναχωρήσῃ.

Ἡ φουσιγνωμία τοῦ Γιάννη εἶχεν ἀρῆσει εἰς τὸν ἀπόμαχον στρατιώτην, ὅστις τὸν ἠρώτησε :

— Μήπως εἶσαι υἱὸς στρατιωτικῶν ;
— Ὅχι, δὲν ἔχω παρὰ τὴν μητέρα μου, ὅπου ζῆ μόνάχη.
— Ἐκατάλαβα, εἶπεν ὁ ἀπόμαχος. Καὶ δὲν ἔχεις πενήντα λεπτά ;

— Οὐτε ἓνα.
— Καὶ οὔτε ἡ μητέρα σου, ἐνοεῖται. Τὸ γράμμα σας εἶναι διὰ νὰ ζητήσῃτε ψωμί ἀπὸ κανένα.

— Μάλιστα, κύριε.
— Τότες στάσου. Δέκα ἀράδες γράψιμο καὶ μισὸ φύλλο χαρτί δὲν θὰ με καταστρέψουν. Ταῦτα λέγων ἐβύθησε τὸν κάλαμον εἰς τὸ μελανοδοχεῖον καὶ ἔγραψεν : « Ἐν Γενούῃ τὴν 12 Ἰανουαρίου 1856 » καὶ κάτωθεν τῆς ἡμερηθιῆς «Κύριε,» ἔπειτα στρεφόμενος πρὸς τὸ παιδίον ἠρώτησε :

— Πῶς τὸν λέγουν ;
— Πείον ;
— Τὸν Κύριον εἰς τὸν ὁποῖον θέλεις νὰ γράψῃς.
— Δὲν εἶναι Κύριος.
— Τότε θὰ εἶναι Κυρία. Πῶς τὴν λέγουν ;
— Οὔτε Κυρία εἶναι. ἀπήντησεν ὁ μικρὸς. Θέλω νὰ γράψω εἰς τὴν Παναγίαν.

Ὁ ἀπόμαχος δὲν ἐγέλασεν, ἀλλὰ κατέθεσε τὸν κάλαμον λέγων με τόνον αὐστηρόν :

— Ἦλθες ἰδῶ διὰ νὰ διασκεδάσῃς καὶ νὰ με κάμῃς νὰ χάσω τὸν καιρὸ μου. Εἶσαι πολὺ μικρὸς διὰ νὰ σὲ δεῖρω. Δεῖξε μου τὴν βράχιν.

Ὁ μικρὸς χωρὶς ν' ἀντεῖπῃ τίποτε, ἐτράπη καὶ πάλιν πρὸς τὴν θύραν, ἐπογγίζων τοὺς ὀφθαλμούς του, ἀλλ' ὁ ἀπόμαχος μετανόησας τὸν ἀνεκάλεσε καὶ τὸν ἐκύτταξε μετὰ περισσότερῃ προσοχῇ.

— Πῶς σὲ λέγουν μικρὸς μου ;
— Μὲ λέγουν Γιάννη.
— Γιάννη τί ; τὸ ἐπιθετὸ σου ;
— Μόνον Γιάννη, ἄλλο ὄνομα δὲν ἔχω.
— Καὶ τί θέλεις νὰ γράψῃς εἰς τὴν Παναγίαν ;
— Θέλω νὰ τῆς γράψω νὰ ἐξυπνήσῃ τὴν μητέρα μου. Κοιμάται ἀπὸ χθὲς τὸ ἀπόγευμα καὶ ἐγὼ δὲν κατορθώνω νὰ τὴν ἐξυπνήσω.

Ὁ ἀπόμαχος ἠσθάνθη τὴν καρδίαν του πιεζομένην ὑπὸ φοβερᾶς τινος ὑποψίας, τὴν ὁποῖαν δὲν εἶχε τὸ θάρρος νὰ μεταδώσῃ εἰς τὸ δυστυχισμένον παιδίον, τὸ ὁποῖον ἠρώτησε καὶ πάλιν :

— Τί μοῦ ἔλεγες διὰ ψωμί ;
— Ἐλεγα ὅτι πρέπει ἡ Παναγία νὰ μᾶς στείλῃ ψωμί. Πρὶν ἀποκοιμηθῆ μοῦ ἔδωκε χθὲς ἡ μητέρα τὸ τελευταῖον κομμάτι, ὅπου ἦτον εἰς τὸ σπίτι.

— Καὶ ἐκείνη τί ἔφαγε ;
— Τίποτε. Εἶναι δύο ἡμέρας ὅπου μοῦ λέγει πῶς δὲν ἔχει ὄρεξι.

— Καὶ τί ἔκαμες ὅταν ἠθέλησες νὰ τὴν ἐξυπνήσῃς ;
— Ἐκαμα ὅτι κάμνω πάντα. Τὴν ἐφίλησα.
— Ἐπρόσεξτε ἂν ἀνέπνεε ;

— Δὲν ἤξεύρω, εἶπε μετ' ἀπορίας ὁ μικρὸς. Δὲν ἀναπνεῖ κανεὶς πάντοτε ;

Ὁ ἀπόμαχος ἀπέστρεψε τὴν κεφαλὴν, διότι ἠσθάνθη δύο χονδρὰ δάκρυα κατακυλιόμενα ἐπὶ τῆς περικῆς του. Δὲν ἀπήντησε τίποτε εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦ παιδίου, ἀλλ' ἐξηκολούθησε νὰ τὸ ἀνακρίνῃ, ἐλπίζων ἀκόμη ὅτι δὲν ἀληθεύει ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἐφροβείτο.

— Ὅταν ἐφίλησες τὴν μητέρα σου δὲν παρατήρησες τίποτε ;
— Παρατήρησα ὅτι ἦτο πολὺ κρύα. Ἀλλὰ εἶχαμε καὶ τρεῖς ἡμέρας ν' ἀνάψωμε φωτιά.

— Καὶ θὰ ἔτρεμα βέβαια ἀπὸ τὸ κρύο ;
— Ὅχι, δὲν ἔτρεμα καθόλου. Ἦτο πολὺ ἡσυχία καὶ ποτὲ δὲν τὴν εἶδα τόσο εὐμορφῇ. Εἶχε σταυρώσει τὰ χεῖρα της ἀπάνω εἰς τὸ στήθος καὶ ἦσαν ἄσπρα σὰν τὸν κρίνο. Τὸ κεφάλι της ἦτο γυμνὸν πρὸς τὰ ὀπίσω, τὰ μάτια της μειοκλεισμένα καὶ ἐφάνετο σὰν νὰ κυττάζῃ τὸν οὐρανὸν

Ὁ Μπάρμπας Τζούγας, ἀπέστρεψε καὶ πάλιν τὴν κεφαλὴν, διὰ νὰ κρύψῃ καὶ ἄλλα δάκρυα καὶ μέσα του ἐσυλλογιζέτο, «Πολλὰκις ἐπαρρησιόνηκα διὰ τὴν τύχη μου, ἐγὼ ὅπου πρῶγω δύο φορές τὴν ἡμέραν, πῖνω κρασί καθ' ἡμέραν καὶ καπνίζω τρία ταίγαρα τὴν ἡμέραν, ἐνῶ αὕτη ἡ δυστυχισμένη γυναῖκα ἀπέθανεν ἀπὸ τὴν πείναν.»

Ἐφώναζε πάλιν τὸν μικρὸν Γιάννη, ὁ ὁποῖος προσῆλθε γλυκύτατα μειδιῶν καὶ τὸν ἐκάθισεν ἐπάνω εἰς τὰ γόνατά του.

— Μικρὸς μου, εἶπεν εἰς αὐτόν, ὑπόθεσε ὅτι ἡ ἐπιστολή σου εἰς τὴν Παναγίαν ἐγράφη καὶ ἐστάλη. Τώρα πῆγαίνε με νὰ ἰδῶ τὴν μητέρα σου.

— Προθύμως, εἶπεν ὁ Γιάννης, ἀλλὰ δικτὶ κλαίετε ; ἐπρόθεσε μὲ ἀπορίαν.

— Δὲν κλαίω, ἀπεκρίθη ὁ γέρον στρατιώτης, σπογγίζων τοὺς ὀφθαλμούς του καὶ καταφιλῶν τὸ παιδίον. Ἐσὺ μικρὸς μου θὰ

κλάψῃς. Δὲν ἤξευρω τί ἔχω, ἀλλὰ ἡ καρδιά μου βράγχεται καὶ αἰσθάνομαι πῶς σ' ἀγαπῶ ὡσὰν νὰ ἦσων ἰδιός μου. Ἄκουσε, εἶχα καὶ ἐγὼ μητέρα, ποῦ ὅταν ἀπέθανε μ' ἔκραξε κοντὰ της καὶ μοῦ εἶπε, «Τζούγα διὰ ν' ἀποθάνω ἡσυχία ἠρτίσου με ὅτι θὰ ζήσῃς ὡς τίμιος ἄνθρωπος καὶ ὡς καλὸς χριστιανὸς καὶ ὅτι θὰ σέβουσαι τὴν Παναγίαν ποῦ πάντοτε μᾶς ἐπροστάταυσε. Κάμε μου αὐτὸν τὸ ὄρο ἐπάνω εἰς τὴν Εὐκλόα της πρὶν σοῦ δώσω τὴν εὐχή μου. Τῆς τὸ ὠρκίσθηκα καὶ ἀπέθανεν ἡσυχία. Ἀπὸ τὸν ὄρο μου ἐκείνο, ἐν ἐκράτησα παρὰ μόνον τὸ μισό. Ἐξῆσα πάντοτε ὡς τίμιος ἄνθρωπος, ἀλλ' εἰς τὴν Παναγίαν οὔτε ἄναψα ποτὲ κερι οὔτε τὴν ἐνθυμώμην εἰς τὴν προσευχὴν μου. Ἐσὺ πρώτη φορά μὲ τὴν ἐνθυμίσει με τὸ γράμμα ὅπου ἤθελες νὰ τῆς γράψῃς. Πηγαίνωμεν τώρα νὰ ἰδῶμε τὴν μητέρα σου καὶ νὰ κάμω καὶ τὸ θέλημα τῆς ἰδιότης μου.

Τὴν πτωχὴν γυναῖκα εὐρήκαν καθὼς τὴν εἶχε περιγράψῃ ὁ Γιάννης, με τὴν κεφαλὴν κλίνουσαν πρὸς τὰ ὀπίσω, καὶ ὡς μάρμαρον ψυχρὰν. Τὸ παιδίον ἐζήτησε καὶ πάλιν διὰ φιλημάτων νὰ τὴν ἐξυπνήσῃ, τὴν πρὸ ἰκανῶν ἤδη ὥρων ἀποθανούσαν. Ἄλλ' ἐν ἐλλείψει μητρός ἡ ἐπιστολή πρὸς τὴν Παναγίαν εἶχε δώσει εἰς αὐτὸν Πατέρα. Ὁ γέρον στρατιώτης ὑποθέτησε τὸ ὄρανον, τὸ ἀνέθερε καὶ τὸ ἀνέδειξεν, ἂν ὅχι μεγάλον ἄνθρωπον, τὸν πρῶτον τοῦλάχιστον τῆς πόλεως Ζαχαροπλάστην. Ὁ Γιάννης ἦτο ὁμοῦ καὶ κατὰ τι καλλιτέχνης, πρῶτος ἐφαρμόσας τὴν γλυπτικὴν εἰς τὴν Ζαχαροπλαστίαν. Κατὰ τὰς παραμονὰς τῶν Χριστουγέννων συνθεῖται περὶ τὴν προθήκην του πολὺς κόσμος, θαυμάζων τὰς Ζαχαρίους Παναγίας του, τοὺς Ζαχαρίους Ἰωσήφ, τοὺς Ζαχαρίους βόας τῆς φάτνης, τοὺς Μάγους καὶ τὰ Ζαχαρίνα ἀγγελούδια τὰ πόσον εὐμορφα, ὥστε πολλοὶ προτιμοῦν νὰ τὰ φυλάττουν εἰς ὑλοσφράκτους θήκας μᾶλλον παρὰ νὰ τὰ φάγουν.

ΕΜΜ. ΡΟΪΔΗΣ

ΠΡΑΛΗΘΕΣ ΚΑΙΡΟΣ

(Ἐκ τῶν τοῦ Λάιβε)

ΜΙΚΡΑ παιδάκια ἦμαστε, μικρὴ μου, —θυμάσαι ;— χαροπὰ καὶ γελαστά, κρυμμένα ὅλη μέρα 'ς τὸ κοττέτσι, μὲς 'ς τ' ἄχυρα, με μάτια σφραλιστά.

Φωναζάμ' ἐκεῖ μέσα 'σάν κοκόρια, καὶ ἂν τύχαινε κανέννας νὰ περναῖ, ἀκουγε : κουκουρικίου ! καὶ θαρροῦσε, πῶς κόκορας φωναζει ἀληθινά.

Ἐπέριναμε τῆς κάσσις τῆς αὐλῆς μας, τῆς στρώνναμε ἀπὸ μέσα με χαρτί, καὶ 'ς τὸ μεγάλο, ὠραῖο σπιτικὸ μας, καθόμασταν οἱ δύο μαζωχτοί.

Συχὰ τοῦ γείτονα ἡ γρηῃ γάτα κατέβαινε νὰ μᾶς ἐπισκεφθῇ, καὶ ἔμελλε . . . —ποιὸς νὰ τὴν πρωτοχαίρειται, νὰ τῆς μιλήσῃ, νὰ προσηκωθῇ.

Καὶ τὴν βρωτούσαμε 'σάν πρῶτοι φίλοι, ἂν εἶν' εἰς τὴν ὑγεία της καλὰ . . . —Σὲ πόσαις γρηαῖς γάταις ἀπὸ τότε, δὲν εἶπαμε καὶ αὐτὰ καὶ ποιὸ τρελλά !

Πολλὰκις φορές ἐπιάνναμε ὀμιλίαις 'σάν γέροι, καὶ με ὕφος σοβαρὸ ἐλέγαμε πῶς ἦταν ὁ κόσμος καλλίτερος τὸν παλαιὸ καιρὸ.

Πῶς ἐλείψε ἡ ἀγάπη ἀπὸ τὴν πλάσῃ, πῶς ἐσβύσε ἡ πίστις καὶ ἡ τιμὴ, καὶ πῶς ἀκρίβηεν ὁ καφὲς ἐφέτος, καὶ πῶς ἐχάθη ἡ χαρτοδραχμὴ.

Ἄχ ! πέρασαν τὰ παιδιὰ καὶ παιγνίδια ! Ὅλα περνοῦν τοῦ κόσμου τὰ καλὰ . . . περναεῖ ἡ πίστις, ἡ τιμὴ, ἡ ἀγάπη, . . . κυλᾷ ὁ κόσμος, καὶ ἡ δραχμὴ κυλᾷ.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΒΛΑΧΟΣ

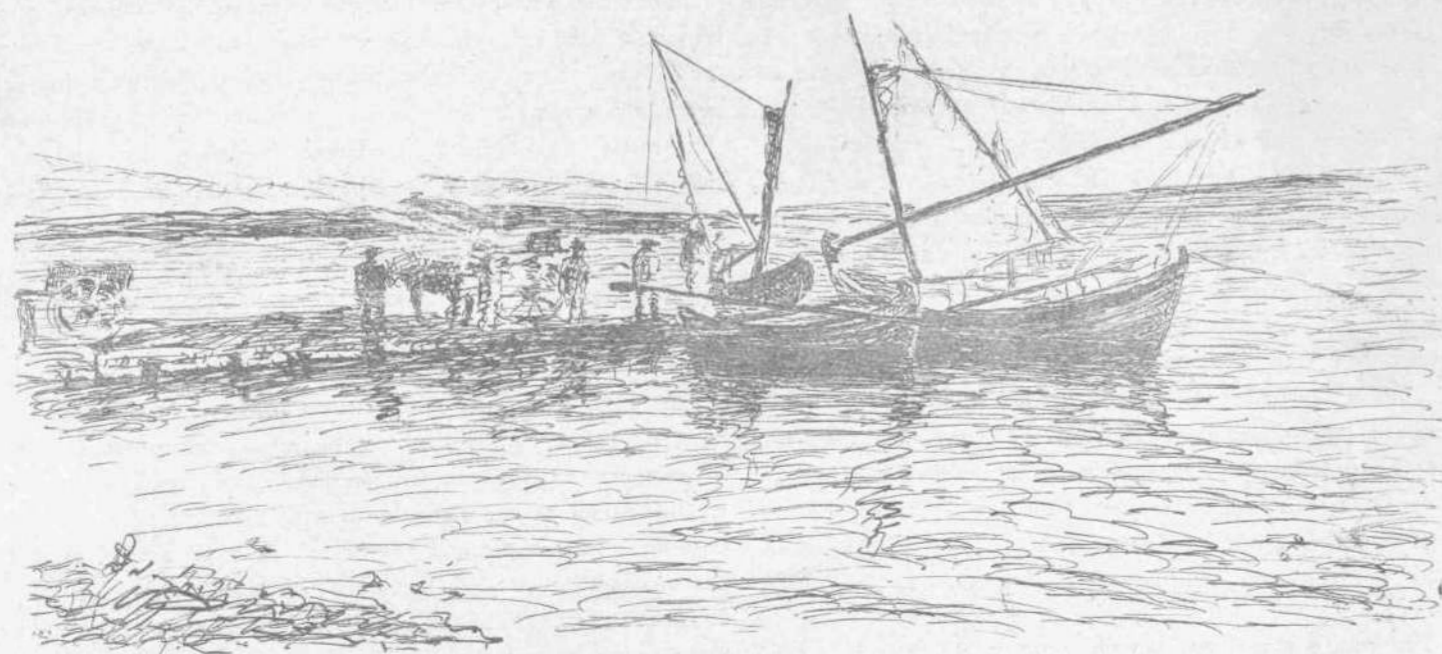
ΕΝ ΩΡΑ ΑΝΟΙΞΕΩΣ
(Έργον Β. Μποκατσιάμπη—ἐκ τῆς πινακοθήκης Θ. Βελλιανίτου)

ΡΩΜΑΙΟΣ ΒΟΣΚΟΣ
(Έργον Β. Μποκατσιάμπη—ἐκ τῆς πινακοθήκης Θ. Βελλιανίτου)

Η ΤΡΕΛΛΗ
(Σχεδιασμά Σ. Μαντζάκου)

ΤΟ ΠΕΡΑΜΑ - ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑ

πανταχού την φρίκη και τον όλεθρον. Ευτυχώς βλόκληρος ο ελληνικός στόλος είχε πλησιάσει, οι δὲ Τούρκοι ἔφυγον. Πληθὺς ἐφοικίων βρεθέντων εἰς τὴν θάλασσαν κατώρθωσαν ν' ἀπαλλάξωσι τὸν «Βοιάρειον» τῆς καταστρεπτικῆς περιπτώξεως τοῦ πυρπολικού. Ἡ πυρκαϊὰ ὅμως ἤδη εἶχεν ἐκφθῆ ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἐχρειάσθη ὁ ὑπεράνθρωπος ὄντως ἀγὼν τοῦ πληρώματος ὅπως κατασβεσθῆ. Ἄλλ' ὅταν ἐγένετο καὶ τούτο, πρόχειρος ἐξέτασις τοῦ σκάφους ἐπέσει τὸν Νότην ὅτι δὲν ἴδυνάτο πλέον νὰ μετάρχη τῆς παρατάξεως. Μετ' ὀλίγον διατάσσεται νὰ παραδώσῃ τὸ ἄχρηστον σκάφος εἰς τοὺς πυρπολητάς. Ἀπεχρητίσει συντετριμμένος τὸν παλαιὸν του σύντροφον ἐσπόμενος ἐν τούτοις τὰ δάκρυά του καὶ ἐσπευσε νὰ δηλώσῃ ὅτι ἦτο ἕτοιμος καὶ ὡς ἀπλοῦς ἠπλίτης νὰ ἐξακολουθήσῃ ἀγωνιζόμενος. Ὑπερέτησεν ἐπὶ τινα χρόνον ἐν τοῖς στρατοπέδοις, ὅταν δὲ κατέπλευσεν ἡ «Καρτερία» καὶ ὁ Ἄστιγξ ἐζητεῖ δι' αὐτὴν τοὺς ἀρίστους τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ναυτῶν, ἐδέχθη μετ' ἐνθουσιασμοῦ τὴν θέσιν τοῦ ὑπάρχου ἐν τῷ πρώτῳ τῶν πολεμικῶν ἀτημάτων, ἐν βραχεῖ θυμακτικῶς ἀντιληφθεὶς τὰ τοῦ καινοτρόπου πυρπολικού τοῦ σκάφους. Τὰς νέας γνώσεις του ἐφήρμοσε λαμπρῶς πρὸ τῆς Σκαλας τῶν Σαλώνων. Μετὰ τὴν ἀνατίναξιν τῶν πρώτων τουρκικῶν σκαφῶν ὁ Ἄστιγξ ἀρπάσας αὐτὸν ἀπὸ τῆς ζώνης, — ἐξαιρετικὴ τιμὴ, — ἐφώνησε με στενωροῖαν φωνὴν «ἐπ, ἐπ, οὐρα κάπτεν Κουτσό», ὅπερ μετὰ φρενητιώδους ἐνθουσιασμοῦ τρεῖς ἐπανέλαβε τὸ πλήρωμα.

Τὸ πολεμικὸν ἐν τούτοις στάδιον τοῦ Νότη δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι ἐτελείωσε μετὰ τὴν ζητωκραυγὴν αὐτὴν ὡς μετὰ μίαν ἄλλην εἶχεν ἀρχίσῃ. Μετασχὼν τῶν τελευταίων πρὸ τοῦ Μεσολογγίου ἐργῶν τοῦ Ἄστιγξ ἴστατο παρ' αὐτῷ καθ' ἣν στιγμὴν ἡ ἐκρηξις τῆς πυριταποθήκης πλουκίου παρὰ τὴν Καρτερίαν τεταγμένου ἐτραυματίσει μὲν θανατηφόρως τὸν γενναῖον μείραρχον, ἐφόνευσεν εἰκοσιν ἀξιωματικούς καὶ ναύτας αὐτοῦ καὶ πολλοὺς ἐπλήρωσεν. Μεταξὺ τῶν τελευταίων τούτων ἠρθμεῖτο καὶ ὁ ἰδικὸς μας ἦρωα. Μείραρχος καὶ ὑπαρχος μετεφέρθησαν εἰς Ζάκυνθον πρὸς θεραπείαν, ἐνθα μετ' ὀλίγον ὁ πρῶτος ἀπέθανεν. Μετὰ μα-

κρὸν νοσηλείαν ὁ Νότης Γιάκος ἐπανήρχετο εἰς Σπίτσας χωλός. Ὑπῆρχεν ἀμφιβολία ὅτι ἀφοῦ τέλος ἐπληρώθη ἔπρεπε νὰ πληρωθῆ εἰς τὸν δεξιὸν πόδα ; Ἡ μήτηρ του, ἡ ὅσπαια βλόκληρον ἔτος δὲν εἶχε περὶ αὐτοῦ εἰδήσεις, εἶχε πολλάκις εἰπῆ ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ τῆς «Παναγία μου νὰ ἰδῶ τὸ παιδί μου καὶ ἄς τὸ ἰδῶ καὶ κουτσό». Τὴν στιγμὴν ἐν τούτοις καθ' ἣν εἶδε τὸ εὐμορφὸν παλληκάρι νὰ σύρεται μετὰ τὰ δοκνακίαια, παρ' ὀλίγον νὰ τρελλαθῆ. Ευτυχῶς ὁ ἄγγελος τῆς παρηγορίας, ἡ Μπίλιω, ἦτο ἐκεῖ. Ἀμέσως ἤρχισεν ἐπιδεικτικῶς τὰς παρασκευὰς τοῦ γάμου καὶ ἄς τῆς ἔλεγον αἱ καλοθελήτριαι : «μετὰ τὰ σωστά σου Μπίλιω, ἐνα κουτσό θὰ πάρῃς ;»

Ἡ ἡμέρα τῆς τελέσεως τοῦ γάμου ὠρίσθη. Ἀπὸ ἐνωρίς τὸ συγγενολόγι τῆς νύμφης συνεκεντρώθη πρὸ τοῦ ναοῦ τῆς Παναγίας τῆς Ἀρμάτας. Ὅλοι οἱ ναυτικοί, ὅλα τὰ παλληκάρια τῶν Σπετσῶν, ὅσα εἶχαν περισσεύσῃ ἀπὸ τὸν ἅγιον ἀγῶνα, συνήχθησαν εἰς τοῦ παλαιοῦ των συναγωνιστοῦ. Ἐξεκίνησαν. Μετ' ὀλίγον ἀκούονται ὑπὸ τῶν πρὸ τῆς ἐκκλησίας οἱ πυρπολισμοὶ τῆς χαρᾶς καὶ τὸ πλῆθος ἐπιφαίνεται. Ἄλλὰ πῶς εἶναι ὁ γαμβρός ; Πάντες οἱ ἐρχόμενοι βραίνουσιν ἐπὶ τῶν δύο αὐτῶν ποδῶν. Ἡ Μπίλιω προφανῶς ἀρχεται ν' ἀνησυχῆ. Τοῦ συνέθη τίποτε λοιπὸν ; Ἡ συνοδεία προβαίνει. Ἐν τῷ μέσῳ αὐτῆς διακρίνεται τὸ κομψὸν ἀνάστημα λαμπροστολιστοῦ καπετάνιου. «Σὰν νῆαι αὐτός; μὰ πῶς. . . . δὲν εἶναι πιά κουτσός; ἢ μ' αὐτὸ εἶναι πολλὴ χαρὰ, ἄχ ! . . .» Ἡ νύμφη πίπτει λιποθύμος εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ καπετάνιου τῆς καρδίας τῆς. Αἱ γυναῖκες κλαίουσιν ἐκ συγκινήσεως οἱ ἄνδρες . . . Μὰ τί θέλετε, καὶ οἱ παλαιμάχοι αὐτοὶ νὰ ἐκδηλώσουν διὰ δακρύων τὴν συγκίνησίν των; Μπράμ ! Διακόσαιο πιστόλαι κροτοῦν εἰς τὸν ἀέρα : «Θὰ τὸ καιμε τὸ Πέτσα ἀπόψε !» . . .

Ὁ δόκτωρ Τράιμπερ δὲν τοῦ εἶχε λοιπὸν εἰπῆ πρὸς ἀπλὴν παρηγορίαν, ὅταν τὸν εἶδε : «μὴ φοβῶσαι ! ἔπειτα ἀπὸ μερικὸς μῆνας θὰ εἶσαι εἰς θέσιν νὰ πετάξῃς τῆς πατερίτσαις.»

K. N. ΡΑΔΟΣ

ΤΟ ΠΕΝΗΝΤΑΡΑΚΙ ΤΗΣ ΠΗΤΤΑΣ

ΤΥΧΕΡΟ παιδί, τυχερό παιδί . . . ἀνεφώνησαν πάντες ὅταν εἶδον ἀπὸ τὸ κομμάτι μου νὰ προβάλλῃ τὴν ἀργυρᾶν του ὅσιν τὸ πενηνταράκι τῆς βασιλοπῆγτας καὶ συνέκρουσαν εὐθὺς τὰ ποτήρια εἰς ὑγείαν μου ἐνθουσιάζοντες καὶ συγχαρητηρίων.

— Πρόσεχε το νὰ μὴν τὸ χάσῃς, μοῦ εἶπεν ἡ μητέρα μου, ἐνῶ ἐγὼ τὸ ἐτσέπωνα.

— Νὰν τὸ χαλάσω πειράζει ; παρετήρησα ἐγώ.

— Ἀκούς ἐκεῖ ! εἶναι κακὸ, πρέπει νὰ τὸ φυλάξῃς.

Τὴν ἐπιούσαν τὸ ἑναποταμίευσα εἰς τὴν κενὴν κοιλίαν τοῦ ψευτικῶν ποντικῶν, τὸν ὅποιον ἐπαρκαλύδοισα καὶ ἐγάλασα· αὐτῷ δ' ἐρεζήσε προήχθη εἰς θησαυροφυλάκκ. Σπανίως μετὰ θάνατον ἀπενεμήθη μεγαλειτέρᾳ τιμῇ.

. Εἶχον παρῆλθῃ ἡμέραι τινεῖς, ὅταν μίαν Κυριακὴν διερχόμενος πρὸ τῆς Ἁγίας Εἰρήνης εἶδον νὰ πωλῶνται μικρὰ κυπαρισσάκια, κατὰ σειράν τεταγμένα ὡς καλυγερόπαιδα. Ἦσαν λυγρὰ καὶ καταπράσινα, κατέληγον δὲ εἰς μεγάλους σβόλους καὶ κοκκινόχρωμα.

Ἐσταμάτησα. Ἠσθάνθηον τὸ κυπριακὸ ἀνθρώπου πλησιάζοντες προσωπικότητα προσωρισμένην νὰ ὑψωθῆ πολὺ.

Πόσον ἤθελα νὰ ἀγοράσω ἐν ἀπὸ αὐτὰ ; Καὶ ὁ πωλὼν ἐζήτηε μόνον 50 λεπτά. Τρέχω εἰς τὸ σπίτι μου· οἱ γονεῖς μου δυστυχῶς ἐλιπον. Διάφοροι σκέψεις συγκρούονται τότε εἰς τὴν κεφαλὴν μου καὶ ποικίλα αἰσθήματα εἰς τὴν καρδίαν μου. Τέλος θέτω βέβηλον χεῖρα εἰς τὸ θησαυροφυλάκιόν μου· παίρνω τὸ πενηνταράκι τῆς πῆττας καὶ φεύγω τρεχάτος.

. . . Ἀγοράζω τὸ καλλίτερον ἀπ' ὅλα· ἦτο εἰς τὸ ἀνάστημα ἀκριβῶς ἴσα μ' ἐμένα.

Πόσον υπερηφάνως ἐπιστρέφω εἰς τὸ σπίτι μου κρατῶν εἰς τὴν δεξιάν τὸ μεγαλεῖον τοῦ μέλλοντος.

Ἡ μητέρα μου βλέπouσα τὸν ἐνθουσιασμόν μου δὲν μ' ἐπέπληξε· περιώρισθη μόνον νὰ μὲ εἰπῇ, στενάζουσα ἑλαφρῶς·

— Ἄχ! γιατί νὰ χαλάσης τὸ πενηνταράκι τῆς πῆττας!..

Τὴν ἐπιούσαν τὸ ἐφύτευσα μόνος μου εἰς τὸ κέντρον τοῦ ἐν Πιπτησίαις κήπου μας, μετὰ τελετῆς, ὡσάν νὰ ἐτίθετο θεμέλιος λίθος ἐπισήμου καθιδρύματος.

Τριάκοντα ἔτη παρήλθον ἔκτοτε· αἱ γονεῖς μου δὲν ἔζων πλέον. Ὁ κήπος μας πρὸ πολλοῦ εἶχε περιέλθῃ εἰς ἄλλην κυριότητα· εἶχε γίνῃ ζυθοπωλεῖον. Τὰ πάντα εἶχον μεταβληθῆ ἐν αὐτῷ· δὲν θὰ τὸν ἀνεγνώριζα οὐτ' ἐγὼ ἴσως, ἂν δὲν εἶχεν εἰς τὸ κέντρον αὐτοῦ πελώριον κυπαρίσσι.

Ὁ γερμανὸς ζυθοπωλὴς εἶχε τοποθετήσῃ εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ αἰολικῆν λύραν· καὶ τὸ ἑλαφρότερον φύσημα τοῦ ἀνέμου ἔκαμνε νὰ ἀναπέμπῃ μυστηριώδεις καὶ γλυκεῖς φθόγγους.

Οἱ πολυπληθεῖς τοῦ ζυθοπωλείου θερυβηταὶ ἐτέρποντο εἰς τοὺς ἁρμονικοὺς αὐτῆς ἤχους.

Πλησίον τῆς κυπαρίσσου ἐκαθήμην μετὰ φίλου μου.

— Δὲν σοῦ φαίνεται ὡς ὑπόκρουσις Βάγνης, ἔχουσα ἀνάγκην συμπληρώσεως διὰ λέξεων;

— Ὑπάρχουσιν αἱ λέξεις, ἀπάντησα εἰς τὸν φίλον μου, μὴ δυνηθέντα νὰ ἐξηγήσῃ τὸν πένθιμον τόνον τῆς φωνῆς μου. Τὰς λέξεις ταύτας ὁμῶς μόνον ἐγὼ εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν τὰς ἀκούω:

«Ἄχ! γιατί νὰ χαλάσης τὸ πενηνταράκι τῆς πῆττας!»

Δ. Γ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥΣ

← ΚΕΡΚΥΡΑ →

Ἐχει κορνίτσα τῆς Ἠπειρου τὰ βουνά
Κοτάλεικα ζωμένα μέσ' στὸ χῶνι·
Μὰ τ' ἀκρογιαλῖα σου γελοῦνε γαλιάνια.
Κ' ἡ πρασινάδα πάντοτε σὲ στεφθονοεῖ.

Παγόνουν σ' ἄλλαις χώραις τώρα τὰ πουλιά,
Κ' ἐδῶ ἡ ἀνοιξίς σκουρπίζει χαμογέλοια,
Κ' αἰώνια θάλλει προκομμένη ἡ ἐληιά.
Καὶ καρποφόρα πρασινίζουνε τ' ἀμπέλια.

Ἀπλόνεται σὰν ὄνειρον ἡ ζωγραφιά,
Ὅπου ὀθάνατη πλαστούργησεν ἡ φύσις,
Κ' ὄλα τὰ μάγια σου, κ' ὄλη τὴν ὠμορφιά,
Τεχνίτης δὲν εὐρίσκεται νὰ ζωγραφίσῃ.

Ἐδῶ, γυρεύουν ἀνθοστόλιστη μεριά,
Νὰ ζήσουνε μὲ τὴν ἀγάπην τους κραιμμένοι,
Ὅσοι τοῦ πόνου τους ζητοῦν παρηγοριά,
Κ' ἔχουν ψυχὴ ἀπὸ τὴν συμφορὰ δαρμένη.

Κ' ἡ φύσις σου, ὡσάν μαννοῦλα τρυφερή,
Γιατρφεῖ τῆς καρδιᾶς καὶ τῆς ψυχῆς τὸν πόνο,

κ' ἀπ' τὴν εὐχή μου μία ἐνθύμησις πικρή,
ὅπου μὲ τρώει, δὲν μπορεῖ νὰ σβίση μόνω.

Νύχτα

Ἐδῶ, ἀπὸ τῆ γῆ στὸν οὐρανὸ,
Ἄνοιξις ἡ ψυχὴ μου τὰ φτερά της,
Καὶ μὲ τ' ἀέρι ποῦ φυσᾷ τὸ βραδινὸ,
Γερεῖται τὰ φευγάτα ὄνειρά της.

Μὴ μέσαι εἰς τὸ ἀπειρο κελὸ,
Ποῦ μαγ' μένη τώρα ταξειδεύει,
Ἄλοῖμονο! σὲ κόσμῳ φωτεινῷ,
Φαντάσματα ποῦ ἔφυγαν γυρεῖται.

Κι' οὔτε τ' ἀστέρια σου τὰ φωτεινά,
Παρηγορεῖ τῆς δίνουμε λαγάκι,
Γιατὶ στὴ γῆ ἄνω μάτια καττανά,
Τὴν πότσαν τὸ πειρὸ πικρὸ φαρμάκι.

Κέρκυρα Ἰανουάριος 1896.

ΘΕΟΔ. ΒΕΛΛΙΑΝΙΤΗΣ

